

ГРОМАДСЬКА СПІЛКА
**ПЕРША ЕНЕРГЕТИЧНА АСОЦІАЦІЯ
УКРАЇНИ**
(ГС "ПЕАУ")

Україна, 03057 м. Київ, просп. Перемоги, 39, офіс 118, тел. (044) 222-53-87,
e-mail: office@eau.org.ua, www.eau.org.ua

23.12.2020 № 05-193/1

на № _____ від _____

Щодо аналізу і рекомендацій Проекту
ESP USAID від 10.12.2020 відносно
диспетчерських команд на
балансуючому ринку

Старшому раднику з
питань енергетики USAID
в Україні
пану Шукру Богуту

копія: Голові НКРЕКП
Тарасюку В. В.

ГС «Перша Енергетична Асоціація України» засвідчує свою повагу Вам та у Вашій особі Агенції Сполучених штатів Америки з міжнародного розвитку (USAID) та висловлює свою щирю вдячність Агенції за її масштабну послідовну допомогу Україні на шляху розбудови сучасних енергетичних ринків.

Ми високо оцінюємо Проект Енергетичної Безпеки (ESP), його виконавця, компанію Tetra Tech ES, Inc. та залучених міжнародних та локальних експертів, у фаховості яких ми мали змогу переконатись під час численних зустрічей. Разом з тим, оприлюднення 10.12.2020 на сайті ESP інформації щодо «Аналізу і рекомендацій щодо диспетчерських команд на балансуючому ринку»¹ викликало в нас змішані відчуття.

Асоціація, як і її учасники, поділяє намагання якомога скорішого усунення існуючих викривлень та зловживань на ринку електроенергії. Ми підтримуємо рекомендації ESP щодо необхідності визначення конкретних вимог до використання ГАЕС під час балансування, як і необхідність врегулювання питання надання диспетчерських команд поза ранжиром в цілому.

Разом з тим, нам **не зрозумілі рекомендації експертів ESP щодо необхідності усунення привабливості балансуючого ринку (БР) та прив'язки граничних цін на ньому до фактичних цін ринку «на добу наперед» (РДН), зокрема,**

¹ <https://energysecurityua.org/news/analysis-and-recommendations-on-dispatching-orders-in-the-balancing-market/>

рекомендацію підвищення граничної ціни на БР на розвантаження до 80-90% від фактичної ціни РДН.

Новий ринок в Україні працює вже майже півтора роки і, якщо на початковому етапі запровадження граничних цін на ринку можна було розглядати як певний запобіжник зростанню цін, то наразі застосування граничних цін, а тим більше їх посилення, викликає лише подив, оскільки за змістом є **антиринковим заходом**. Це також **не відповідає європейському законодавству**, відповідно до якого гармонізовані максимальні та мінімальні ціни на РНД та внутрішньодобовому ринку електроенергії (ВДР) мають впливати з оцінки вартості втраченого навантаження (value of lost load) (Регламент ЄС 2015/1222 від 24 липня 2015 року² та рішення ACER №04/2017 та №05/2017³). В країнах ЄС, з якими межує Україна (Угорщина, Польща, Словаччина), максимальні та мінімальні ціни наразі відповідають або є ширшими за рекомендовані ACER гармонізовані рівні (-500 €/МВт.г та 3000 €/МВт.г на РДН, -9999 €/МВт.г та 9999 €/МВт.г на ВДР). Регламент ЄС 2019/943 від 5 червня 2019 року⁴ передбачає взагалі відсутність максимальних та мінімальних обмежень оптових цін на електроенергію, включаючи балансуєчу енергію та небаланси. За рішенням ACER №01/2020⁵ рекомендованими технічними рівнями цін на БР є -99999 €/МВт.г та 99999 €/МВт.г.

З економічної точки зору, підвищення граничної ціни на БР на розвантаження до 80-90% від фактичної ціни РДН також не має сенсу. Виробник, продаючи електричну енергію за двосторонніми договорами, на РДН та ВДР, розраховує на покриття своїх витрат, у т.ч. умовно-постійних (які по деяких періодах та певних виробниках становлять до 30% від їх повних витрат), та отримання прибутку. Ціни по всіх його договорах так чи інакше прив'язані або кореспондуються із ціною РДН. Отримуючи команду на БР на розвантаження, виробник вимушений купувати відповідний обсяг електроенергії в Оператора системи передачі (ОСП) за ціною не менше 80-90% від ціни РДН, втрачаючи таким чином і очікуваний прибуток, і навіть частково компенсацію своїх умовно-постійних витрат. Таким чином, обмеження цін на БР, зокрема збільшення нижньої граничної ціни на БР, фактично дестимулює виробників від участі у балансуєчому ринку, що є неприпустимим.

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32015R1222>

³ [file:///C:/Users/fox/Downloads/04-ACERDecision_052017_onNEMOsHMMCPforsingleintradaycoupling%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/fox/Downloads/04-ACERDecision_052017_onNEMOsHMMCPforsingleintradaycoupling%20(1).pdf)

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj>

⁵ https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Individual%20decisions/ACER%20Decision%2001-2020%20on%20the%20Methodology%20for%20pricing%20balancing%20energy.pdf

Балансуючий ринок має бути привабливим для його учасників - постачальників послуг балансування (ППБ). Непривабливими, «штрафними», для всіх учасників ринку, у т.ч. ППБ, мають бути небаланси, але посилення обмежень на БР цьому теж шкодить, оскільки наближує ціну за небаланс до ціни РДН.

Асоціація вважає, що існуючі викривлення на ринку електричної енергії України можна і треба робити без застосування неринкових заходів. Ми також впевнені, що надані спірні рекомендації є наслідком непорозуміння і що розвиток саме ринкових, конкурентних, засад ринку електроенергії України залишається пріоритетом Проекту ESP, як це безумовно є для USAID.

**З повагою,
Президент**

В. Котко